

|                                                                          |    |
|--------------------------------------------------------------------------|----|
| Przedmowa Jana Malickiego .....                                          | 9  |
| Wprowadzenie .....                                                       | 13 |
| Podziękowania .....                                                      | 15 |
| Cel i zakres pracy .....                                                 | 17 |
| Przygotowania do badań: rozpoznanie terenu. ....                         | 19 |
| Badania pilotażowe .....                                                 | 20 |
| Badania terenowe .....                                                   | 21 |
| Uwagi metodologiczne .....                                               | 26 |
| Koncepcja pracy .....                                                    | 29 |
| Naddniestrze – spadkobierca wielu kultur. ....                           | 35 |
| Administracyjno-historyczny obraz Naddniestrza. ....                     | 35 |
| O Polakach Naddniestrza słów kilka. ....                                 | 41 |
| Raszków – „okraina” Rzeczypospolitej. ....                               | 47 |
| Wielokulturowy i wielonarodowy Raszków .....                             | 47 |
| <i>Raszkowski, chochłacki, mieszany</i> – język w sferze rodzinnej ..... | 55 |
| Wzgórze raszkowskie .....                                                | 63 |
| Kościół pod wezwaniem świętego Kajetana .....                            | 63 |
| Wznowione duszpasterstwo – nowa epoka. ....                              | 71 |
| Wyznanie – narodowość – język. ....                                      | 76 |
| Nekropolia polska na dalekich Kresach .....                              | 82 |
| Cmentarz polski w Raszkowie .....                                        | 90 |
| Grupa wolontariuszy ze wszystkich lat (2016–2019): .....                 | 94 |

|                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Dla Polaków z Polakami .....                                                 | 97  |
| Towarzystwo Polskiej Kultury .....                                           | 97  |
| Dom Polski „Wołodyjowski” .....                                              | 99  |
| Język w sferze sąsiedzkiej .....                                             | 103 |
| Oczami wolontariusza .....                                                   | 105 |
| Kamionka nad Dniestrem .....                                                 | 108 |
| Jahorlik – „Anno 1703, granica, koniec Polski” .....                         | 110 |
| Słoboda-Raszków – dawne Księżdowo .....                                      | 115 |
| Wyjątkowy koniec świata .....                                                | 115 |
| Stan dotychczasowych badań .....                                             | 116 |
| Kilka uwag o początkach wsi .....                                            | 119 |
| <i>No kto my, kto my, nu Poliaki</i> .....                                   | 134 |
| <i>Słobodzki, ukraiński, rosyjski</i> – sfera rodzinna używania języka. .... | 137 |
| Życie religijne .....                                                        | 145 |
| 25 listopada 1977 roku – tragiczny dzień .....                               | 145 |
| <i>Modlimy się po polsku, bo my Polacy</i> .....                             | 172 |
| <i>Za zmarłych zawsze „za spasybi” dawały</i> .....                          | 180 |
| Język polski na co dzień i od święta .....                                   | 183 |
| Z językiem polskim przez życie .....                                         | 183 |
| <i>Z sąsiadami po słobodzku, po naszymu</i> .....                            | 191 |
| Organizacje polskie .....                                                    | 193 |
| Język folkloru .....                                                         | 195 |
| Katerynowka – Polacy na trasie Rybnica-Raszków .....                         | 197 |
| Rybnica – warownia na południowych kresach Rzeczypospolitej .....            | 199 |
| Wydobywanie kamienia wapiennego – polski szlak .....                         | 199 |
| Wkład osadnictwa polskiego w rozwój Rybnicy .....                            | 201 |

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| <i>W domu z babcią i matką po polsku rozmawialiśmy</i>     |     |
| – język w sferze rodzinnej .....                           | 211 |
| <b>Polak-katolik.</b> .....                                | 221 |
| Początki parafii rzymskokatolickiej w Rybnicy .....        | 221 |
| <i>Gdyby nie ksiądz Polaków w Rybnicy nie byłoby</i> ..... | 232 |
| <i>W kościele jesteście jedną rodziną</i> .....            | 244 |
| <b>Nauczanie języka polskiego</b> .....                    | 249 |
| <i>U nas była polska szkoła.</i> .....                     | 249 |
| <b>Język polski po 1990 roku</b> .....                     | 251 |
| <b>Pierwsza polska organizacja w Naddniestrzu</b> .....    | 263 |
| <i>W Rybnicy mówi się po wsiakomu</i> .....                | 269 |
| <b>Iwanówka – polskie akcenty</b> .....                    | 272 |
| <b>Tyraspol – Stolica Naddniestrza</b> .....               | 275 |
| <b>Lewy brzeg Dniestr</b> .....                            | 275 |
| <b>Polacy wśród innych narodowości</b> .....               | 277 |
| <b>Sfera rodzinna używania języka</b> .....                | 284 |
| <b>Katolicy w Tyraspolu</b> .....                          | 295 |
| <b>Tyraspol – stara nowa tradycja</b> .....                | 295 |
| <b>Wielonarodowość wiernych</b> .....                      | 308 |
| <b>Polacy w działaniu</b> .....                            | 315 |
| <b>Towarzystwo Polskiej Kultury „Jasna Góra”</b> .....     | 315 |
| <b>Nauczanie języka polskiego</b> .....                    | 332 |
| <b>Język szkoły oraz kontaktów sąsiedzkich</b> .....       | 336 |
| <b>Tragiczne wydarzenia w historii Polaków</b> .....       | 341 |
| <b>Bendery – prawy brzeg Dniestr</b> .....                 | 347 |
| <b>Bendery: miasto i twierdza</b> .....                    | 347 |
| <b>Ślady polskie w Benderach</b> .....                     | 350 |

---

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| Język w sferze rodzinnej .....                                   | 356 |
| Katolicy w Benderach .....                                       | 365 |
| „Białe plamy” w historii Kościoła katolickiego w Benderach ..... | 365 |
| Odrodzenie Kościoła katolickiego w Benderach .....               | 374 |
| Język i tożsamość w sferze religijnej .....                      | 378 |
| Język w sferach zewnętrznych .....                               | 384 |
| Tożsamość a dokumenty urzędowe .....                             | 389 |
| Podsumowanie .....                                               | 405 |
| Wykazy tabel, fotografii, dokumentów i diagramów .....           | 411 |
| Wykaz tabel .....                                                | 411 |
| Wykaz map .....                                                  | 412 |
| Wykaz fotografii .....                                           | 412 |
| Wykaz diagramów .....                                            | 419 |
| Wykaz dokumentów .....                                           | 421 |
| Bibliografia .....                                               | 423 |
| Dokumenty .....                                                  | 423 |
| Opracowania .....                                                | 424 |
| Artykuły prasowe .....                                           | 435 |
| Bibliography (Transliteration) .....                             | 438 |
| Streszczenia   Summary   Rezumat   Резюме .....                  | 453 |